

## **Vastaus: Kuuleminen tilapäisen valiokunnan selvitystyössä**

Vastaukseni perustuu omiin havaintoihini, kokemuksiini ja niihin tapahtumiin, joista olen saanut tietoa kunnanhallituksen jäsenenä.

En ota tässä vastauksessa kantaa siihen, nauttiiko kunnanhallituksen puheenjohtajisto valtuuston luottamusta, vaan kuvaan niitä seikkoja, jotka ovat omasta näkökulmastani vaikuttaneet luottamukseen, yhteistyöhön, roolien selkeyteen ja turvallisemman tilan periaatteiden toteutumiseen. Olen pyrkinyt kuvaamaan tapahtumat mahdollisimman täsmällisesti ja aikajärjestyksessä.

### **1. Työkuormitus ja ensimmäiset toimet joulukuussa 2025**

7.12.2025 vt. kunnanjohtaja toimitti kunnanhallitukselle sähköpostitse tiedon työn kuormittavuudesta sekä siitä, että työtilanne aiheutti hänelle myös terveydellistä huolta. Tässä kohtaa kunnanhallituksen puheenjohtajistolle on saatettu tieto tilanteesta. Pidän merkityksellisenä arvioida, miten tähän tietoon reagoitiin ja ryhdyttiinkö tilanteen edellyttämiin toimenpiteisiin työrauhan, turvallisen toimintaympäristön ja asianmukaisen johtamisen varmistamiseksi.

Vt. kunnanjohtajan 7.12.2025 lähettämään viestiin vastasi useampi kunnanhallituksen jäsen tukevassa hengessä ja kannusti rajojen vetämiseen työssä. Myös kunnanhallituksen puheenjohtaja vastasi viestiin empaattisesti ja toi esiin käytännön keinoja siihen, miten työn rajoja voitaisiin yhdessä selkeyttää.

Asiasta keskusteltiin lyhyesti myös kunnanhallituksen kokouksessa 15.12.2025. Kokouksessa tuotiin esille, että kunnanhallituksen puheenjohtaja ja vt. kunnanjohtaja olivat käyneet asiasta keskustelua ja sopineet siitä, miten tilanteessa edetään. Minulle syntyi tuolloin käsitys, että asiaan oli suhtauduttu asianmukaisesti, keskustelua oli käyty rakentavasti ja toimintatapoja pyrittiin yhdessä kehittämään.

### **2. Vt. kunnanjohtajan katsaus 19.1.2026 (kirjelmä)**

19.1.2026 vt. kunnanjohtaja toimitti kunnanhallitukselle kirjallisen katsauksen, jossa hän kuvasi kokeneensa itse ja havainnut muiden viranhaltijoiden kokevan pitkään jatkunutta epäluottamusta, epäasiallista puhetta ja operatiiviseen toimintaan puuttumista jopa painostusta. Hän toi esiin erityisesti kokemuksensa siitä, että kunnanhallituksen puheenjohtaja oli toistuvasti puuttunut operatiiviseen toimintaan, kyseenalaistanut viranhaltijoiden toimintaa sekä käyttänyt painostavaksi tai epäasialliseksi koettua puhetapaa.

Kirjelmässä viitattiin myös työpaikkaselvitykseen sekä kunnanhallituksen aiemmin hyväksymiin turvallisemman tilan periaatteisiin. Vt. kunnanjohtajan mukaan hänen kokemuksensa eivät liittyneet yksittäiseen tapahtumaan vaan pidempään jatkuneeseen toimintatapaan.

Oma havaintoni oli, että kirjelmä oli poikkeuksellisen vakava ja että siinä kuvattiin ennen kaikkea luottamuspulaa sekä epäselvyyttä poliittisen johdon ja viranhaltijajohdon rooleista. Kirjelmä nosti esiin huolen siitä, onko kunnanhallituksen puheenjohtaja pysynyt roolissaan vai onko hän pyrkinyt ohjaamaan operatiivista toimintaa tavalla, joka kuuluu viranhaltijoille.

Minulle syntyi myös huoli siitä, toteutuivatko turvallisemman tilan periaatteet ja työrauhan turvaaminen käytännössä. Erityisesti kirjelmässä kuvattu puhetapa, epäluottamus ja viranhaltijoiden toiminnan toistuva kyseenalaistaminen voivat heikentää luottamusta ja vaikeuttaa yhteistyötä sekä kunnanhallituksen että eri ryhmien välillä.

### 3. Omat havainnot puhetavasta ja operatiiviseen toimintaan puuttumisesta

Olen ollut kunnanhallituksen kokouksissa, joissa kunnanhallituksen puheenjohtaja on puhunut viranhaltijoille vähättelevään sävyyn, arvostellut heidän työtään mielestäni asiattomasti tai todennut työn olleen huonosti tehtyä, jopa keskeyttänyt esittelyjä. Oma kokemukseni on, että tällainen puhetapa on heikentänyt työrauhaa ja ollut ristiriidassa kunnassa hyväksytyjen turvallisemman tilan periaatteiden kanssa.

Kunnanhallituksen kokouksissa on lisäksi toistuvasti keskusteltu siitä, missä kulkee luottamushenkilöiden ja viranhaltijoiden roolien välinen raja. Olen kokenut, että kunnanhallituksen puheenjohtaja on useissa tilanteissa puuttunut operatiiviseen toimintaan tavalla, joka kuuluu viranhaltijoille.

Esimerkkinä tästä pidän kunnanhallituksen kokousta 16.2.2026 (§ 47), jossa kunnanhallituksen puheenjohtaja toi itse käsiteltäväksi asian kirpputoritoiminnan lakkauttamista koskevan päätöksen täytäntöönpanon keskeyttämisestä. Käsitykseni mukaan puheenjohtaja oli hankkinut asiaa koskevia tietoja suoraan työntekijältä, vaikka työntekijällä oli asiassa oma viranhaltijaesimies, ja työntekijä oli jo samana päivänä keskustellut asiasta esimiehensä sekä vt.kunnanjohtajan kanssa.

Puheenjohtaja ei ollut selvittänyt asiaa viranhaltijoiden kanssa ennen asian tuomista kunnanhallitukseen, vaan toi kokoukseen oman esityksensä. Pidän tätä esimerkkinä tilanteesta, jossa luottamushenkilö on ohittanut viranhaltijaorganisaation normaalin valmistelun ja puuttunut operatiiviseen toimintaan.

Lisäksi kokouksessa käsitelty lähtökohta vaikutti omasta näkökulmastani ongelmalliselta, koska kirpputorin lakkauttamista koskevaa erillistä päätöstä ei ollut tehty, vaan asia oli ollut osa talouden tasapainottamissuunnitelmaa ja huomioitu myöhemmissä talousarvioissa.

#### 4. Yritys ratkaista tilanne ja sen jälkeinen epäselvyys

Vt. kunnanjohtajan 19.1.2026 toimittamaa kirjallista katsausta käsiteltiin samana päivänä kunnanhallituksen kokouksessa kohdassa muut asiat. Kokouksessa sovittiin, että kunnanhallituksen puheenjohtajisto, valtuuston puheenjohtajisto ja vt. kunnanjohtaja tapaavat keskenään ja että asiaa pyritään selvittämään keskustelemalla.

Oma käsitykseni oli tuolloin, että tilanteeseen haluttiin aidosti hakea ratkaisua ja että keskusteluyhteyttä pyrittiin parantamaan.

Käsitykseni mukaan tapaaminen toteutui ainakin kerran. Tämän jälkeen minulla ei kuitenkaan ole ollut tietoa siitä, mihin keskusteluissa päädyttiin tai järjestettiin uusia tapaamisia tai toteutuivatko tapaamiset. Asia ei myöskään myöhemmin palannut kunnanhallituksen kokouksissa käsiteltäväksi.

Minulle jäi epäselväksi, johtiko sovittu menettely konkreettisiin toimenpiteisiin tai siihen, että yhteistyötä, rooleja ja toimintatapoja olisi selkeytetty.

Puhuin 18.2.2026 puhelimesta vt. kunnanjohtajan kanssa ja kysyin, oliko tilanteessa tapahtunut muutosta parempaan. Sain vastaukseksi, että tilanne oli edelleen hankala eikä muutosta ollut tullut. Puhuimme myös edellisen hallituksen kokouksen painostavasta ilmapiiristä, jonka kumpikin koimme epämiellyttäväksi.

Koska kunnanhallituksessa ei tämän jälkeen enää käsitelty asiaa eikä minulla ollut tietoa siitä, että sovittuihin ongelmiin olisi puututtu konkreettisesti, huoleni tilanteesta kasvoi. Minulle syntyi vaikutelma, että vt. kunnanjohtajan 19.1.2026 kirjelmässä esitettyihin huoliin ei reagoitu riittävän nopeasti tai riittävän selkeästi.

Oma kokemukseni oli, että viranhaltijat olivat edelleen jatkuvan paineen ja painostuksen kohteena. Koin tämän ristiriitaisena suhteessa kunnan hyväksymiin turvallisemman tilan periaatteisiin sekä siihen, millaisena luottamushenkilöiden ja viranhaltijoiden yhteistyön pitäisi toimia.

Minulle muodostui käsitys, että tilanne ei korjaannu ilman ulkopuolista ja selkeää arviointia. Tämän vuoksi allekirjoitin aloitteen tilapäisen valiokunnan perustamiseksi selvittämään, nauttiiko kunnanhallituksen puheenjohtaja valtuuston luottamusta.

## 5. Tilapäistä valiokuntaa koskevan asian käsittely

Kunnanhallituksen kokouksessa 2.3.2026 käsiteltiin valtuustoaloitetta tilapäisen valiokunnan perustamisesta (kunnanhallituksen puheenjohtajisto). Kunnanhallituksen puheenjohtaja ei kokoukseen osallistunut. Kokous oli päätösvaltainen, mutta kyseistä pykälää ei voitu käsitellä, koska esteellisyyksien vuoksi kunnanhallitus ei ollut asian kohdalla päätösvaltainen.

Kokouksen lopussa kohdassa muut asiat kunnanhallituksen enemmistö vaati, että hallintosäännön 127 §:n mukaisesti kunnanhallitus sopii uudesta kokouksesta asian käsittelemiseksi. Kunnanhallitus sopi uudesta kokouksesta pidettäväksi 9.3.2026 klo 15.30. Käsitykseni mukaan kunnanhallituksen puheenjohtajan olisi tullut kutsua tämä kokous koolle. Käsitykseni mukaan asiasta oli saatu myös Kuntaliiton ohjeistus, jonka mukaan uusi kokous olisi tullut kutsua koolle, mutta tästä huolimatta näin ei toimittu.

Sovittua kokousta ei koskaan kutsuttu koolle. Oma kokemukseni oli, että tämä viivytti asian käsittelyä tilanteessa, jossa huoli oli jo ennestään vakava. Tämän vuoksi luottamukseni kunnanhallituksen puheenjohtajan toimintaan heikkeni entisestään.

Liitän tämän erityisesti kysymykseen siitä, onko kunnanhallituksen puheenjohtaja hoitanut tehtävänsä tavalla, joka ylläpitää luottamusta, yhteistyötä ja asianmukaista päätöksentekoa. Asiasta käytiin keskustelua myös sen jälkeen, kun kokousta ei ollut kutsuttu koolle. Tällöin kunnanhallituksen puheenjohtaja vetosi siihen, olisiko kunnanhallituksen varapuheenjohtaja ollut esteellinen kutsumaan kokouksen koolle. Pidän tätä ristiriitaisena, koska kunnanhallituksen puheenjohtaja oli itse aiemmin kutsunut koolle kokouksen, jonka esityslistalla oli sama asia. Lisäksi esteellisyyksiin vedoten viitattiin siihen, että 2.3.2026 kokouksessa olisi toimittu virheellisesti, jos esteellinen henkilö ei olisi jäävännyt itseään asian käsittelyn aikana tai silloin, kun kunnanhallituksen enemmistö vaati uuden kokouksen järjestämistä.

Puheenjohtaja on myös vedonnut siihen, että asian käsittelyyn olisi osallistunut esteellinen henkilö eli kunnanhallituksen varapuheenjohtaja. Tiedän, että tämä ei pidä paikkaansa. Olin itse paikalla kokouksessa, eikä varapuheenjohtaja osallistunut asian käsittelyyn. Pidän ongelmallisena sitä, että tällaisia väitteitä on esitetty ilman konkreettisia perusteita, koska samalla osoitetaan epäluottamusta muita kunnanhallituksen jäseniä sekä pöytäkirjanpitäjää kohtaan. Varapuheenjohtaja ei myöskään ole ollut esteellinen käsittelemään kunnanhallituksen enemmistön vaatimusta uuden kokouksen järjestämisestä.

Oma käsitykseni on, että näitä perusteita käytettiin asian käsittelyn vaikeuttamiseen ja viivyttämiseen sen sijaan, että olisi pyritty löytämään tapa käsitellä asia viivytyksettä.

Haluan vielä lisätä, että jo aiemmin, kunnanhallituksen kokouksessa 1.12.2025, jossa käsiteltiin talousarviota ja toimintasuunnitelmaa vuodelle 2026, oma luottamukseni puheenjohtajan tapaan johtaa kokousta oli heikentynyt. Kokous venyi puoleenyöhön, minkä jälkeen puheenjohtaja päätti jatkokokouksen pitämisestä seuraavana päivänä.

Jatkokokous pidettiin etäyhteydellä. Puheenjohtaja liittyi kokoukseen myöhässä ja oli omien havaintojeni mukaan sellaisessa paikassa, jossa kokouksen johtaminen ei ollut luontevaa. Lisäksi hän poistui yllättäen kesken kokouksen. Tämä aiheutti kunnanhallituksen jäsenissä ja kokoukseen osallistuneissa viranhaltioissa hämmennystä ja epäselvyyttä kokouksen etenemisestä.

Pidän myös tätä esimerkkinä tilanteesta, jossa puheenjohtajan toiminta heikensi luottamusta kokousten asianmukaiseen johtamiseen.

## 6. Ryhmien välinen yhteistyö

Ryhmien välinen yhteistyö on oman kokemukseni mukaan ollut puutteellista. Ryhmien puheenjohtajia ei ole kutsuttu yhteisiin neuvotteluihin, vaikka käsiteltävänä on ollut useita merkittäviä ja laajakantoisia asioita, joista olisi ollut hyödyllistä keskustella ryhmien kesken ennen päätöksentekoa.

Pidän kunnanhallituksen puheenjohtajan roolia tässä suhteessa tärkeänä. Käsitelmäni mukaan puheenjohtajan tehtävänä on osaltaan huolehtia siitä, että ryhmien välillä on toimiva keskusteluyhteys ja että ryhmien puheenjohtajat kutsutaan koolle silloin, kun asioiden valmistelu tai yhteistyön parantaminen sitä edellyttää.

Oma kokemukseni on, että tällainen yhteistyö ja ennakoiva keskustelu on jäänyt liian vähäiseksi, mikä on osaltaan lisännyt vastakkainasettelua ja heikentänyt luottamusta ryhmien välillä.

## 7. Julkinen puhetapa ja luottamuksen heikkeneminen

Valtuuston kokouksessa 20.4.2026 kunnanhallituksen puheenjohtaja viittasi puheenvuorossaan kunnassa oleviin ”kiristys- ja painostusryhmittymiin”. Minulla ei kuitenkaan ole omien havaintojeni perusteella tietoa siitä, että tällaisia ryhmittymiä olisi olemassa.

Koen tällaisen vihjailun ongelmalliseksi, koska se voi heikentää luottamusta kunnan päätöksentekoon ja lisätä kuntalaisten epäuskoa siihen, että asioita käsitellään avoimesti ja asianmukaisesti. Mielestäni kunnanhallituksen puheenjohtajan asemassa olevan henkilön tulisi käyttää puheenvuoroissaan erityistä harkintaa.

Olen kiinnittänyt huomiota myös siihen, että kunnanhallituksen puheenjohtaja on julkisesti omilla sosiaalisen median tileillään viitannut valiokunnan perustamista itseensä kohdistuvaan ”ajohadin” kaltaiseen toimintaan, siihen että joku muu valtuutettu haluaisi hänen paikkansa, sekä jopa naispäättäjien aliarvioimiseen kunnassa. Minulla ei ole tiedossani konkreettisia perusteita tai näyttöä tällaisille väitteille.

Pidän tällaista julkista vihjailua ongelmallisena, koska se voi lisätä vastakkainasettelua, henkilöidä poliittista keskustelua ja heikentää luottamusta päätöksentekoon. Mikäli tällaisista ilmiöistä olisi todellista tietoa, olisi mielestäni tärkeää käsitellä asia asianmukaisissa toimitelmissä ja tuoda esiin konkreettiset perusteet. Muussa tapauksessa tällaiset väitteet voivat tarpeettomasti lisätä epäluottamusta sekä ryhmien välillä että kuntalaisten keskuudessa.

## 8. Yhteenveto

Yhteenvetona totean, että oma huoleni liittyy erityisesti siihen, onko kunnanhallituksen puheenjohtaja pysynyt roolissaan ja edistänyt sellaista yhteistyötä, luottamusta ja työrauhaa, jota tehtävä edellyttää. Olen kokenut, että viranhaltijoihin on kohdistunut toistuvaa painetta, heidän työtään on kyseenalaistettu tavalla, joka ei ole edistänyt rakentavaa yhteistyötä, ja että ryhmien välinen keskustelu on jäänyt liian vähäiseksi.

En pidä ongelmana yksittäisiä ristiriitoja tai eriäviä näkemyksiä, sillä niitä kuuluu kunnalliseen päätöksentekoon. Huoleni liittyy siihen, että kyse on ollut pidempään jatkuneesta toimintatavasta, joka on oman kokemukseni mukaan heikentänyt luottamusta, vaikeuttanut yhteistyötä ja ollut ristiriidassa turvallisemman tilan periaatteiden kanssa.

Eeva Airas

Vasemmistoliitto rp.

## Lehtikero Lauri Pelkosenniemi

---

**Lähetäjä:** Kallio Markku Pelkosenniemi  
**Lähetetty:** tiistai 21. huhtikuuta 2026 14:20  
**Vastaanottaja:** Kirjaamo Pelkosenniemen kunta  
**Aihe:** KUULEMINEN

**Seurantamerkintä:** Seuranta  
**Merkinnän tila:** Valmis

Kuulemisen tarkoitus kohtaa tarkennetaan vastaamaan alkuperäistä aloitetta. Ja lisäksi annetaan ohjeet. Eli muutetaan seuraavalla tavalla.

Kuulemisella pyritään selvittämään:

- nauttiiko kunnanhallituksen puheenjohtaja valtuuston luottamusta  
- Valtuusto työskentelyssä nauttii minun luottamusta puheenjohtajisto.

Muiden mielipidettä

en tiedä. Lisäksi mielestäni kysymyksen asettelu on virheellinen tai ainakin

vähintään outo, koska

tilapäinen valiokunta perustettiin kunnanhallituksen puheenjohtajiston  
luottamuksen

mittaamiseksi.

- onko pysytty omissa rooleissa  
-Valtuuston puheenjohtajan ja kunnanhallituksen puheenjohtajien  
välisessä yhteistyön ja  
rooleissa ei ole ollut ongelmia.

- onko käytös ollut turvallisemman tilan periaatteiden mukaista  
-Minua kohtaan kyllä.

- miten yhteistyö eri ryhmien välillä on toiminut  
-Yhteistyössä eri ryhmien välillä olisi isosti parannettavaa, varsinkin erään  
ryhmän yhteistyö ei ole  
ollut aina kovin rakentavaa ja olen kokenut että kyseessä on enempikin  
henkilökohtaiset  
syyt eripuraan kuin että kyse olisi asiaristiriidoista. Tämä mielestäni ei johdu  
kunnanhallituksen puheenjohtajistosta.

Pyhätunturi 21.4.2026

Markku Kallio

VASTAUS 14.4.2026 Pelkosenniemen kunnan tilapäisen valiokunnan antamaan kuulemisilmoitukseen

Asia: Kuuleminen tilapäisen valiokunnan selvitystyössä

Valtuusto on kokouksessaan 08.04.2026 § 18 asettanut tilapäisen valiokunnan selvittämään, nauttiiko kunnanhallituksen puheenjohtajisto kunnanvaltuuston luottamusta.

1. Nauttiiko kunnanhallituksen puheenjohtaja valtuuston luottamusta

-Koko valtuuston puolesta en pysty vastaamaan, minun luottamusta nauttii ja se koskee myös kunnanhallituksen varapuheenjohtajaa.

2. Onko pysytty omissa rooleissa

-Kunnanhallituksen puheenjohtajan sekä kunnanhallituksen varapuheenjohtajan ja minun itseni välillä kunnanhallituksen jäsenenä sekä kunnanvaltuuston jäsenenä ei ole ollut epäselvyyksiä rooleista

3. Onko käytös ollut turvallisemman tilan periaatteiden mukaista

-Turvallisemman tilan periaatteet ovat ohjeita, joilla luodaan syrjinnästä, häirinnästä ja pelosta vapaa ilmapiiri. Ne perustuvat toisen kunnioittamiseen, yhdenvertaisuuteen, oletusten välttämiseen ja fyysisen sekä psyykkisen koskemattomuuden kunnioittamiseen. Jokainen on vastuussa ilmapiiristä ja puuttuu tarvittaessa epäasialliseen käytökseen.

-Minua kohtaan sekä puheenjohtajan että varapuheenjohtajan käytös on ollut edellä mainittujen periaatteiden mukaista. Huomioitavaa on ettei mielestäni hallituksen ja valtuuston kokouksissa aina kaikkien käyttäytyminen ole ollut välttämättä kovin kunnioittavaa ja on vaikuttanut omalta osaltaan myös kokousten ilmapiiriin ja mielestäni myös ryhmien yhteistyöhön.

4. Miten yhteistyö eri ryhmien välillä on toiminut

-Oman kokemuksen mukaan yhteistyö ei ole toiminut kaikkien ryhmien välillä. Henkilökohtainen mielipiteeni on, ettei se johdu kunnanhallituksen puheenjohtajan tai varapuheenjohtajan toiminnasta. Mielestäni ryhmien välisen yhteistyön puutteen syynä on eri ryhmien ja eri henkilöiden toiminta ja käyttäytyminen. Henkilökohtainen näkemykseni on, ettei ryhmien väliseen yhteistyöhön ole kaikilla ryhmillä halukkuutta.

Pyhätunturi 21.4.2026

Tarja Kallio

# LAUSUNTO

## Pelkosenniemen kunnan tilapäiselle valiokunnalle

21.4.2026

Annan pyydetyt lausunnot Pelkosenniemen kunnanvaltuuston varapuheenjohtajan roolissa. Lausunto perustuu omiin havaintoihini, tapahtumien kulusta käytyyn viestintään sekä käytettävissä olleisiin asiakirjoihin. Tarkoitukseni on kuvata niitä seikkoja, joilla on ollut merkitystä asian arvioinnissa, erityisesti luottamuksen, rooliin, menettelytapojen ja hallinnon asianmukaisuuden näkökulmasta.

### 1. Luottamusta koskeva arvio

Lausuntoni ei ota kantaa siihen, nauttiiko kunnanhallituksen puheenjohtaja valtuuston luottamusta, vaan sen päättää valiokunnan esityksen perusteella valtuusto.

### 2. Roolien ja toimivallan toteutuminen

Kunnan hallintosäännön ja kuntalain lähtökohtana on, että poliittisen johdon ja viranhaltijajohdon roolit ovat erilliset. Viranhaltijat vastaavat operatiivisesta valmistelusta ja toimeenpanosta, kun taas luottamushenkilöjohto käyttää toimivaltaansa toimielimissä.

Käytettävissä olevan aineiston perusteella ja omiin havaintoihini nojautuen katson, että tätä roolijakoa ei kaikilta osin ole noudatettu.

Vt. kunnanjohtajan katsauksessa kuvataan tilanteita, joissa poliittinen ohjaus on ulottunut operatiiviseen toimintaan tavalla, joka on aiheuttanut epäselvyyttä ja kuormitusta organisaatiossa.

Tiedossani on, että kunnanhallituksen puheenjohtaja on määritellyt valmisteltavia asioita tavalla, joka on vaikuttanut siihen, mitä asioita on tuotu hallituksen käsittelyyn. Näin ollen ainakin yksi laajempi, usean toimijan kanssa toteutettava hanke ei ole edennyt hallituksen päätettäväksi.

Kunnanhallituksen puheenjohtaja toteaa omassa vastineessaan vt kunnanjohtajan katsaukseen seuraavaa:

*”Kunnanhallituksen puheenjohtajan ei tule puuttua operatiiviseen toimintaan eikä esitysten valmisteluun, mutta sen on hyvä olla tietoinen jo valmisteluvaiheessa olevista asioista poliittisen hyväksyttävyyden varmistamiseksi. Resursseja hukataan, mikäli valmistelussa on isoja asioita, joita poliittiset toimijat eivät tulisi sellaisenaan hyväksymään.”*

Kunnanhallituksen puheenjohtaja on korkeassa asemassa oleva luottamushenkilö, mutta yksin hänkään ei voi tehdä päätöksiä. Tästä hänen vastineesta, omiin havaintoihini nojaten, voidaan tulkita, että roolijako on hämärtynyt poliittisen ja operatiivisen työnkuvan välillä.

Kunnanhallituksen puheenjohtaja on useassa yhteydessä ottanut kantaa valmistelun puutteellisuuteen, mutta on myös itse tuonut omana valmistelunaan pykälän hallitukselle (kh 16.2.2026, pykälä 47), toimittanut oman vastineensa vt. kunnanjohtajan katsaukseen vasta tunti ennen hallituksen kokousta (kh 30.3.2026) sekä jättänyt toimittamatta asialistan puheenjohtajiston ja vt. kunnanjohtajan tapaamiseen ennakkoon asianmukaisella tavalla (erillinen selostus tilanteesta jäljempänä). Alkuperäinen sähköpostikutsu liitteenä josta käy ilmi että asialista piti tulla vielä saman illan aikana, näin kuitenkin ei tapahtunut.

Pidän erityisen ongelmallisena sitä, että vt. kunnanjohtajan katsausta käsiteltiin tammikuussa 2026 puheenjohtajiston tapaamisissa sen sijaan, että se olisi otettu kunnanhallituksen käsittelyyn. Kunnanhallitus toimii kuntalain 38 §:n mukaisesti kunnanjohtajan työnantajaviranomaisena. Tämän vuoksi katson, että asian ensisijaisen käsittelyn olisi tullut tapahtua kunnanhallituksessa tai vähintään sellaisessa menettelyssä, jonka toimivaltaperusta olisi ollut selkeä ja puolueeton.

Seuraavassa kuvaan järjestettyä tapaamista puheenjohtajiston sekä vt. kunnanjohtajan kesken, jonka kunnanhallituksen puheenjohtaja kutsui koolle saatuamme vt. kunnanjohtajan katsauksen tietoomme.

20.1.2026 kokoonnuimme (kunnanvaltuuston puheenjohtaja, minä eli kunnanvaltuuston varapuheenjohtaja, kunnanhallituksen puheenjohtaja, kunnanhallituksen varapuheenjohtaja sekä vt. kunnanjohtaja) tapaamiseen tavoitteena selvittää tilannetta, joka oli vt. kunnanjohtajan katsauksessa tuotu esille. Tapaaminen alkoi keskustelulla YT-menettelystä ja mahdollisista esteellisyyksistä osallistua siihen. Tämä ei mielestäni ollut kyseisen tapaamisen tarkoituksenmukainen lähtökohta. Vt. kunnanjohtaja toi lyhyen keskustelun jälkeen esille ongelman, jossa kunnanhallituksen puheenjohtaja olisi nimillä maininnut viranhenkilöitä, joita YT-neuvottelut tulisi koskea. Vt. kunnanjohtaja kysyi, kiistääkö kunnanhallituksen puheenjohtaja tuoneensa nimillä ilmi viranhenkilöitä, minkä kunnanhallituksen puheenjohtaja kiisti silminnähden hermostuen. Tämän jälkeen hän otti esille kunnanjohtajan johtajasopimuksen irtisanomisehdot, jolloin katsoin yhtäaikaisesti kunnanhallituksen varapuheenjohtajan kanssa, että keskustelu on päätettävä tähän. Katsoin, ettei keskustelutilanne turvannut osapuolten asianmukaista ja tasapuolista käsittelyä, eikä menettelytapa ollut oikea. Näin ollen totesin, että minun osaltani tapaaminen on päätettävä.

Saimme kuitenkin sovittua uuden tapaamisen 26.1.2026, johon edellytin, että asialista tulee toimittaa ennakkoon ja sitä on noudatettava tapaamisen työjärjestyksenä. Kunnanhallituksen puheenjohtaja lupasi toimittaa sen. Kuitenkin lauantai-iltaan 24.1.2026 mennessä asialistaa ei ollut toimitettu. Ei voida pitää kohtuullisena, että näin lyhyellä valmistautumisajalla, viikonloppu huomioiden, tapaaminen olisi ollut tarkoituksenmukainen ja hyvän hallintotavan vaatimukset

täyttävä. Ilmoitin tuolloin sähköpostilla osallisille, etten tule osallistumaan tapaamiseen, ja ehdotin, että käsittely siirretään kunnanhallitukselle. Liitteenä lähettämäni sähköposti.

Sunnuntai-iltana kunnanhallituksen puheenjohtaja lähetti sähköpostiviestin, jossa mukana oli esityslista kahdenväliseen keskusteluun vt. kunnanjohtajan kanssa sekä maininta, että tapaaminen pidetään sovitun mukaisesti maanantaina 26.1.2026 ja siitä toimitetaan muistio poissaoleville. Käsitykseni mukaan tällaista tapaamista ei lopulta ollut, eikä muistiota ole minulle toimitettu. Liitteenä tämä kunnanhallituksen puheenjohtajan lähettämä sähköposti.

Kysyin kunnanhallituksen kokouksessa 2.2.2026, mikä on hallituksen kanta asian hoitoon. Kunnanhallitus evästi, että asia on puheenjohtajiston hoidettava ensisijaisesti, ja saimme sovittua vielä uuden tapaamisajankohdan. Tähän saimme asialistan ajallaan. Kuitenkin sen jälkeen, kun aloite tilapäisen valiokunnan tarpeesta selvittämään kunnanhallituksen puheenjohtajiston luottamusta tuli julki, kunnanhallituksen puheenjohtaja perui tapaamisen, eikä asia ole tämän jälkeen edennyt tiedossani olevalla tavalla.

Edellä kuvatun perusteella katson, että asian käsittelyssä on ollut toistuvia puutteita toimivallan selkeydessä, asian valmistelussa sekä menettelytapojen ennakoitavuudessa.

### **3. Toimintakulttuuri ja turvallisen tilan periaatteiden mukainen käyttäytyminen**

Hallinnon toimivuuden kannalta pidän keskeisenä asiallista, roolit huomioivaa vuorovaikutusta luottamushenkilöiden ja viranhaltijoiden välillä.

Pidän epäasianmukaisena tilannetta, jossa kunnanhallituksen kokouksen (16.2.2026) loppuvaiheessa puheenjohtaja totesi, ettei talous- ja hallintopäälliköllä ole todellista motivaatiota toteuttaa vaadittuja säästötoimia. Arvioni mukaan poliittisen luottamushenkilön tehtävänä ei ole julkisesti arvioida yksittäisen viranhaltijan motiiveja, vaan käsitellä valmisteltuja asioita ja päätöksiä.

Pidän huomionarvoisena sitä, että kyseinen viranhaltija oli valmistellut talousarvioon merkittäviä säästötoimenpiteitä. Tällainen henkilöön kohdistuva motiivien arviointi on omiaan heikentämään työilmapiiriä, luottamusta ja viranhaltijoiden työrauhaa.

Vt. kunnanjohtajan katsauksessa 19.1.2026 ilmenee useita tapahtumia, joissa voidaan tulkita kunnanhallituksen puheenjohtajan käyttäytyneen turvallisen tilan periaatteiden vastaisesti. Tätä kokonaisuutta ei kuitenkaan ole päästy selvittämään perin pohjin, joten arvioni tältä osin perustuu käytettävissä olleeseen, osin yksipuoliseen aineistoon.

Kunnanhallituksen puheenjohtaja on omassa vastineessaan (30.3.2026) tuonut esiin perusteluna omalle puhetavalleen seuraavaa:

*”Epäkunnioittavaksi koettua puhetapaa pahoittelen samalla todeten, että puhetyyliäni voidaan kokea hyvin eritavoin riippuen kuulijasta. Kunnanjohtaja on itse moittinut pelkosenniemeläisten tapaa puhua toisistaan, joka osiltaan voitaneen perustella olevan laajempaa alueellista tapaa.”*

Vastineessa viitataan paikalliseen puhekulttuuriin tavalla, joka antaa ymmärtää sen poikkeavan yleisistä hyvän käytöksen normeista. On korostettava, että toisen ihmisen kunnioittaminen ja asiallinen puhetapa ovat osa Pelkosenniemen kunnan toimintakulttuuria siinä missä muuallakin Suomessa, eikä paikallisuus oikeuta epäasiallista kohtelua. Olen vuosia elänyt alueella, ollen kanssakäymisissä lukuisten pelkosenniemeläisten kanssa, ja riippumatta siitä, ovatko he syntyperäisiä vai alueelle myöhemmin muuttaneita, koskaan en ole havainnut alueellista, loukkaavaa puhetapaa joka olisi jollain tavalla leimaavaa juuri Pelkosenniemelle.

#### **4. Yhteistyö eri ryhmien välillä**

Hyvän valmistelun varmistamiseksi on tyypillistä kuntajohdossa, että valtuustoryhmät kokoontuvat keskustelemaan ennakkoon tulevista päätettävistä asioista. Tämä toimintatapa vähentää valituksia, äänestyksiä ja eriäviä mielipiteitä päätöksiin. Tästä muutamia esimerkkejä mainitakseni, varhaiskasvatusmaksujen käyttöönotto sekä PelSavu kiinteistö kuntayhtymän purku, joissa päätöksenteon tukena olisi ollut syytä käydä ennakoivia keskusteluja valtuustoryhmien välillä jotta päätökset olisi olleet kerralla kestävämpiä.

Tällaisia tapaamisia ei ole kutsuttu koolle kertaakaan kuluvan valtuustokauden aikana. Myöskään valtuustosopimusta eri ryhmien välillä ei ole laadittu, vaikka olen sitä toistuvasti pyytänyt, myös hallituksen puheenjohtajalta, joka toimii oman valtuustoryhmänsä (enemmistöryhmä) puheenjohtajana.

En ota tällä lausunnolla kantaa siihen, mikä valiokunnan lopullinen johtopäätös luottamuskysymyksessä tulisi olla. Katson kuitenkin, että edellä kuvatut tapahtumat ja menettelyt ovat sellaisia seikkoja, joilla on olennaista merkitystä asian kokonaisarvioinnissa.

Lausunto perustuu käytettävissä olleeseen aineistoon sekä omiin havaintoihini, en ota lausunnossani kantaa kuulopuheisiin tai muuhun sellaiseen asiaan mistä minulla ei ole aineistoa ollut käytettävissäni. Valiokunnan tehtävänä on muodostaa kokonaisarvio kaikkien osapuolten esittämien selvitysten perusteella.

Heidi Karnaattu

Pelkosenniemen kunnanvaltuuston varapuheenjohtaja

# Vastine väitteisiin kunnanhallituksen puheenjohtajaan kohdistuvasta epäluottamuksesta

Keskustan ryhmäpuheenjohtajan lausunto tilapäiselle valiokunnalle

## 1. Nauttiiko kunnanhallituksen puheenjohtaja valtuuston luottamusta – oma arvioni

Kunnanhallituksen puheenjohtajan luottamus perustuu avoimeen toimintatapaan, hallintosäännön noudattamiseen sekä kaikkien valtuustoryhmien tasapuoliseen ja yhdenvertaiseen kohteluun.

Keskustan ryhmäpuheenjohtajana totean, ettei tietooni ole tullut omasta ryhmästäni tai muista valtuustoryhmistä sellaista palautetta, jota voitaisiin pitää epäluottamuksen osoituksena minua kohtaan. Yhteistyö muiden ryhmien kanssa on omasta näkökulmastani ollut asiallista, kunnioittavaa ja rakentavaa. En ole saanut suullisia tai kirjallisia huomautuksia toiminnastani enkä ole kokenut, että minuun olisi kohdistettu luottamusta horjuttavaa palautetta ennen tämän prosessin käynnistymistä.

Politiikan tutkimuksen maisterina katson, että luottamusta ei ensisijaisesti horjuta yksittäinen virhe, vaan pikemminkin toimintakulttuuri, jossa päätöksenteko henkilöityy liiallisesti ja epäviralliset vaikutuskanavat alkavat syrjäyttää avointa ja demokraattista poliittista prosessia. Tällöin puolueettomuus ja luottamushenkilöiden yhdenvertainen kohtelu voivat vaarantua.

Tällä hetkellä en näe perusteita todeta, että olisin menettänyt valtuuston luottamuksen. Ryhmistä ei ole tullut esiin moitteita, kehittämisvaatimuksia tai varoituksia, eikä asiasta ole käyty ennakoivaa keskustelua. Oikeusturvan ja hyvän hallinnon periaatteiden kannalta on olennaista, että mahdolliset ristiriidat käsitellään avoimesti, asiallisesti ja lain sekä kunnan omien ohjeiden mukaisesti. Luottamuksen arviointi ei voi perustua vihjailuihin, juoruihin tai epäselviin epäilyksiin.

On myös syytä todeta, että yhden henkilön luottamuksen arviointi ei ole rakentavaa tilanteessa, jossa ristiriitoja ilmenee laajemmin useiden toimijoiden välillä. On epäoikeudenmukaista henkilöidä ongelmat yhteen toimijaan, kun kyse on kokonaisuudesta, jossa eri osapuolten toiminta vaikuttaa toisiinsa.

## 2. Onko pysytty omissa rooleissa – oma arvio

Oma arvioni on, että rooleissa on pääosin pysytty, mutta rajanveto luottamushenkilöiden poliittisen ohjauksen ja viranhaltijoiden operatiivisen vastuun välillä ei ole aina ollut riittävän selkeä. Joissakin tilanteissa nämä roolit ovat vaarallisesti lähestyneet toisiaan.

Ryhmäpuheenjohtajan näkökulmasta tämä näyttäytyy ennen kaikkea joidenkin henkilöiden kokemattomuutena ja ajoittaisena haluna vaikuttaa asioihin epäsuorasti ilman selkeää mandaattia. Tällainen toimintatapa on ongelmallinen, koska se:

- hämärtää vastuusuhteita
- altistaa päätöksenteon epävirallisille vaikutusyrityksille
- vaarantaa viranhaltijoiden ja luottamushenkilöiden puolueettomuuden

- luo epäselvyyttä siitä, kuka johtaa ja mistäkin vastaa

Pidän tärkeänä, etteivät luottamushenkilöt ohjaa yksittäisiä viranhaltijoita, ja että poliittinen ja operatiivinen vastuu pidetään selkeästi erillään. Samalla on tunnistettava myös viranhaltijoiden politisoitumisen riski: viranhaltijat eivät saa pyrkiä ohjaamaan poliittista päätöksentekoa omista lähtökohdistaan. Tässä meillä kaikilla on kehitettävää.

### **3. Onko käytös ollut turvallisemman tilan periaatteiden mukaista – oma havaintoni**

Oma kokemukseni on, että valtaosa toiminnasta on ollut asiallista. Kuitenkin yksittäisiä tilanteita on ollut, joissa valtuutettujen toiminnan sävy, eleet tai sanavalinnat eivät ole olleet turvallisemman tilan periaatteiden mukaisia. Kunnanhallituksen puheenjohtaja on puuttunut kokouksissa epäasialliseen käytökseen keskeyttämällä epäasiallisen toiminnan ja/tai puheen.

Turvallisemman tilan periaatteet eivät ole muodollisuus, vaan edellytys sille, että valtuutetut voivat hoitaa luottamustehtävänsä ilman painetta, pelkoa tai henkilöitynyttä vastakkainasettelua. Kun ilmapiiri kiristyy ja keskustelu henkilöityy, päätöksenteon laatu heikkenee ja kunnan kokonaisuus jää helposti varjoon. Tämä on asia, johon meidän on yhdessä puututtava.

### **4. Yhteistyö eri ryhmien välillä – oma näkemykseni**

Arvioni mukaan ryhmien välinen yhteistyö toimii, mutta päätöksenteon ilmapiiri on ajoittain kireä. Rakenteet yhteistyölle ovat olemassa, mutta luottamus ei synny rakenteista vaan tavasta, jolla me toimimme ja kohtelemme toisiamme.

Pidän olennaisena, että:

- yhteistyö yli puoluerajojen on mahdollista
- asioita ei henkilöidä
- päätökset tehdään sisällön, ei esittäjän tai ryhmän perusteella

Puolueettomuuden tulee toteutua yhdenvertaisesti. Kaikilla valtuutetuilla on oltava tasapuolinen pääsy tietoon, eikä yksittäisten luottamushenkilöiden tai viranhaltijoiden tule vaikuttaa toisiinsa epävirallisilla keinoin.

Haluan erityisesti korostaa, että valtuutetulla tulee olla todellinen mahdollisuus tukea myös toisen ryhmän tai yksittäisen valtuutetun esitystä, mikäli se on sisällöllisesti paras ratkaisu kunnan kannalta. Jos tästä muodostuu kirjoittamaton kielto, kaventuu demokratia ja päätöksenteko leiriytyy.

### **Yhteenveto vastineestani**

- Luottamus kunnanhallituksen puheenjohtajaan on olemassa, eikä sen horjumiselle ole esitetty konkreettisia perusteita.
- Luottamus ei ole yhden henkilön varassa, vaan syntyy koko toimintakulttuurista.

- Roolit ovat pääosin toteutuneet, mutta epäselvyydet ja valtuutettujen epäviralliset vaikutusyritykset ovat ajoittain hämärtäneet rajoja.
- Käytös on ollut enimmäkseen asiallista, mutta yksittäisten henkilöiden ylilyönnit vaikuttavat ilmapiiriin.
- Yhteistyö toimii, mutta henkilöityminen ja ryhmärajojen korostuminen heikentävät päätöksenteon laatua.
- Päätöksenteon tulee perustua sisältöön ja kunnan etuun, ei henkilöihin tai ryhmäasetelmiin.

Pelkosenniellä 21.4.2026

Laura Lakso  
Keskustan ryhmäpuheenjohtaja

## LAUSUNTO TILAPÄISELLE VALIOKUNNALLE

Päiväys 20.4.2026

Laatija: vt. kunnanjohtaja Mikko Merikanto, Pelkosenniemi

### Lausunnon perusteet

Kunnanvaltuusto on 8.4.2026 § 18 päättänyt asettaa kuntalain 35 §:ssä tarkoitetun tilapäisen valiokunnan selvittämään, nauttiiko kunnanhallituksen puheenjohtajisto valtuuston luottamusta.

Annan tämän lausunnon kunnanjohtajana valiokunnan kuulemispyynnön johdosta niiltä osin kuin asia liittyy omiin kokemuksiini toimikauden ajalta.

Lausunto kohdistuu valiokunnan ilmoittamiin arviointiteemoihin, erityisesti seuraavilta osin:

- onko pysytty omissa rooleissa
- onko käytös ollut turvallisemman tilan periaatteiden mukaista

Lausunnossa on esitetty valiokunnan arvioinnin kannalta keskeisiksi katsottuja esimerkkitilanteita, eikä sitä ole tarkoitettu tyhjentäväksi kuvaukseksi kaikista asiaan liittyvistä tapahtumista.

En ota tässä lausunnossa kantaa poliittiseen luottamusksymykseen enkä tee oikeudellisia johtopäätöksiä, vaan kuvaan omiin kokemuksiini perustuvia seikkoja, joilla voi olla merkitystä valiokunnan arvioinnissa.

Tarvittaessa olen valmis täydentämään lausuntoani valiokunnan pyynnöstä.

### 1. Kunnanjohtajan ja kunnanhallituksen puheenjohtajan roolit

Kunnanjohtajan tehtävänä on johtaa kunnan hallintoa, taloutta ja muuta toimintaa kunnanhallituksen alaisena kuntalain, hallintosäännön ja toimielinten päätösten mukaisesti. Kunnanhallituksen puheenjohtajan tehtävänä on johtaa poliittista yhteistyötä, kunnanhallituksen työskentelyä sekä toimia yhteistyössä kunnanjohtajan kanssa.

Oman kokemukseni mukaan tämä roolijako ei ole toimikauden aikana toteutunut kaikilta osin, ja seuraavat esimerkit kuvaavat tilanteita, joissa raja on käytännössä vähintään hämärtynyt.

#### **Pump track**

Toukokuun lopussa, ennen uuden valtuustokauden alkua, kunnanvaltuuston talousarviossa sitovasti hyväksytyn pump track -hankkeen toimeenpanovaiheessa kunnanhallituksen puheenjohtaja tiedusteli, kenen etuja hankkeen edistämiseksi ajetaan, ja esitti näkemyksen, että kunnanjohtaja "puhuu muiden suulla" eikä aja kunnan etua. Totesin, että hanke on valtuuston sitovasti päättämä ja sen toimeenpano on viranhaltijan velvollisuus. Koin puheenjohtajan esittämät epäilyt perusteettomiksi, sillä ne kyseenalaistivat allekirjoittaneen ammatillisen riippumattomuuden ja lojaalisuuden ilman asiallista perustetta.

#### **Kunnan työntekijän some-postaus**

Keskustelimme kunnanhallituksen puheenjohtajan kanssa useaan otteeseen heinäkuussa 23.-28.7. pelikenttään liittyvästä sosiaalisen median postauksesta, jonka teki viimeisiä päiviä kunnan palveluksessa oleva työntekijä omalta tililtään. Postauksessa kyseinen henkilö otti asiallisesti kantaa siihen, että miten valitukset (tässä kyseisessä tapauksessa oikaisuvaatimus) voi hidastaa asioiden eteenpäin viemistä.

Kunnanhallituksen puheenjohtajan keskustelussa käyttämä sävy näyttäytyi allekirjoittaneelle epäasiallisena ja painostavana sekä sisälsi syyllistäviä ja uhkaavia piirteitä.

Allekirjoittanut totesi kunnanhallituksen puheenjohtajalle, että tässä on kyse kunnan operatiivisesta, työnjohdollisesta toiminnasta, kun taas kunnanhallituksen puheenjohtaja koki, että kyse on poliittisesta painostuksesta, jota tekee kunnan virkamies. Hän esitti myös epäilyn, että oliko työntekijälle luvattu jotain kunnan sisäpiirissä.

Kunnanhallituksen puheenjohtaja toi vahvasti esiin sen, että postauksen tehnyt henkilö toimi vastoin työntekijän lojaliteettivelvoitetta ja asiassa olisi syytä ryhtyä toimenpiteisiin. Hän ohjeisti allekirjoittanutta mm. esittämään paheksuntansa työntekijälle tämän toiminnan johdosta ja muistuttamaan henkilöstöä lojaliteettiperiaatteesta.

### **Kunnanjohtajan tapaamiset ja keskustelut**

Kunnanhallituksen puheenjohtaja on viitannut allekirjoittaneen kalenterimerkintöihin ja tiedustellut niihin liittyviä tapaamisia sekä ajoittain yhteydenpitoa muihin luottamushenkilöihin – mukaan lukien sitä, ketkä ovat olleet yhteydessä, mistä on keskusteltu ja millaisia näkemyksiä on esitetty. Olen kokenut tämän ajoittain ongelmalliseksi kunnanjohtajan työn itsenäisyyden näkökulmasta.

Esimerkiksi marraskuun alkupuolella strategiatyöhön liittyvässä keskustelussa kunnanhallituksen puheenjohtaja käytti ilmaisua ”suhmurointi” viitatessaan siihen, että olin keskustellut valtuustoseminaarin valmistelusta kahden kesken valtuuston puheenjohtajan kanssa kunnantalolla.

Osallistuin kunta- ja aluekehityspäiville, joissa tutustuin muun muassa Lapin yliopiston edustajiin ja sovin heidän koulutus- ja kehitysjohdajansa kanssa mahdollisesta myöhemmästä vierailusta yliopistolle. Vierailun sisällöksi tarkentui myöhemmin myös rehtorin tapaaminen. Kunnanhallituksen puheenjohtaja esitti näkemyksen, että tapaamiseen tulisi olla kunnanhallituksen mandaatti, ja että mikäli kyse olisi verkostoitumisesta, myös kunnanhallituksen puheenjohtajan tulisi osallistua tapaamiseen.

Samoin kunnanhallituksen puheenjohtaja on todennut, että mikäli tapaamisessa on mukana toimitusjohtaja, hänen mukaansa kunnanhallituksen puheenjohtajan tulisi kunnan protokollan mukaisesti osallistua kyseiseen tapaamiseen.

### **Pyhäjärven koulu**

Hallinto-oikeus antoi lokakuussa ratkaisun Pyhäjärven koulun vuokraamista kyläyhdistykselle koskevassa asiassa ja katsoi, ettei kunnanhallituksen aiempi päätös ollut syntynyt virheellisessä järjestyksessä. Arvioin, ja myöhemmin vahvistin, tämän merkitsevän, että hyväksytty vuokrasopimus oli lähtökohtaisesti kuntaa sitova.

Ratkaisun jälkeen kunnanhallituksen puheenjohtaja tiedusteli mahdollisuutta purkaa sopimus tai muuttaa aiempaa päätöstä vedoten kiinteistön kustannuksiin sekä toi esiin, että kohteesta voisi olla kiinnostuneita muitakin toimijoita. Lisäksi kunnanhallituksen puheenjohtaja edellytti, että terveystarkastus tulee tehdä ennen vuokrasopimuksen allekirjoittamista, vaikka sopimuksessa todettiin, että tila vuokralainen hyväksyy sen siinä kunnossa kuin se on.

### **Päiväkodit**

Päiväkodin osalta on jo ennen nykyisen valtuustokauden alkua ollut henkilöstön työhyvinvointiin, työssä jaksamiseen ja työyhteisön toimivuuteen liittyviä haasteita. Näitä on pyritty ratkaisemaan muun muassa ulkopuolisella työnohjauksella sekä henkilöstön kanssa järjestetyillä keskustelu- ja kehittämistilaisuuksilla.

Kesän, syksyn ja talven aikana kunnanhallituksen puheenjohtaja on keskustellut päiväkodin työntekijän kanssa myös työnjohdollisiksi arvioitavista kysymyksistä ja tuonut näihin liittyviä näkemyksiä sekä toimenpide-ehdotuksia allekirjoittaneen tietoon.

On luonnollista ja tärkeää, että luottamushenkilöt kuulevat kuntalaisten ja henkilöstön näkemyksiä, ja tuovat näitä viranhaltijoiden tietoon. Tässä tilanteessa haasteeksi on kuitenkin muodostunut se, että henkilöstöasioihin liittyvä yhteydenpito viranhaltijajohdon ohi on voinut aiheuttaa epäselvyyttä rooleista ja vaikeuttaa operatiivisessa vastuussa olevien viranhaltijoiden mahdollisuuksia hoitaa asiaa johdonmukaisesti.

### **Itä-Lapin kuntayhtymän Geotalouden hankkeen projektipäällikkö**

Vuoden alkupäivinä kunnanhallituksen puheenjohtaja pyysi allekirjoittanutta vaikuttamaan projektipäällikön valintaan puhumalla hänen puolestaan ja tuomaan sopivassa yhteydessä esiin, että kunnanhallituksen puheenjohtaja olisi tehtävään hyvä kandidaatti sekä että Pelkosenniemellekin tulisi saada jotakin hyötyä kyseisestä kuntayhtymän rekrytoinnista. Allekirjoittanut kieltäytyi pyynnöstä todeten, ettei tällainen menettely olisi asianmukainen ja olisi mahdollisesti ristiriidassa virkavelvollisuuksien kanssa.

### **YT-menettely**

YT-menettelyn aikana kunnanhallituksen puheenjohtaja toi selkeästi esiin näkemyksensä, että neuvottelujen lopputuloksena sekä hyvinvointijohtajan että elinvoimajohtajan virat tulisi lakkauttaa. Poliittisen mielipiteen esittäminen sinänsä on sallittua, mutta tätä näkemystä tuotiin esiin ajoittain niin voimakkaasti, että koin toimintatavan painostavaksi. Tämä vaikeutti valmistelun kokemista avoimena ja vaihtoehtoja aidosti arvioivana prosessina.

Vakavampana pidin kuitenkin sitä, että puheenjohtaja pyrki ohjaamaan kunnanjohtajaa kirjaamaan tietyn oikeudellisen tulkinnan kunnanjohtajan esitykseen YT-menettelyn keskeyttämisestä. Hän esitti yksityiskohtaisia näkemyksiä sekä perustelutekstien sisällöstä että päätösesityksen sanamuodoista, vaikka esittelijän vastuu valmistelun sisällöstä on lähtökohtaisesti viranhaltijalla.

Vastaava roolikysymys nousi esiin myös 16.2.2026 kunnanhallituksen kokouksessa, jossa kunnanhallituksen puheenjohtaja toimi itse sekä asian valmistelijana että esittelijänä kirpputoritoiminnan lakkauttamispäätöstä koskevassa asiassa (§ 47). Pykälässä esitettiin kirpputorin toiminnan lakkauttamista koskevan päätöksen täytäntöönpanon keskeyttämistä

vedoten siihen, että päätöksen pohjana olisi ollut virheellistä tietoa. Totean, että alkuperäisessä talouden tasapainottamissuunnitelman päätöksessä, johon kunnanhallituksen puheenjohtaja viittasi, oli kirjattu, että kirpputori siirretään työllisyyspalveluista asumispalveluihin ja sen toimintamuodon jatkoa tarkastellaan Niemen koulun konseptointihankkeessa. Kunnanhallitus hylkäsi esityksen äänin 4–1 todeten, että asia on operatiivisen johdon valmistelussa eikä sitä ole tarpeen käsitellä eikä esitetyt väitteet sisällä riittäviä perusteita.

### **Sakatin lausunto**

Kunnanhallitus jätti syksyllä 2025 lausumatta Sakatin kaivos Hankkeen vaihemaakuntakaavan valmisteluaineistosta, koska yhteneväistä kantaa lausumisesta ei löytynyt. Vuoden 2026 alussa kunnalla oli puolestaan mahdollisuus lausua vaihemaakuntakaavan ehdotuksesta.

Kävimme asiasta tammikuun puolivälissä keskustelua kunnanhallituksen puheenjohtajan kanssa. Hän pyysi allekirjoittanutta tuomaan 19.1. kunnanhallituksen kokoukseen erään rakennuslautakunnan jäsenen laatiman lausuntoluonnoksen muutamien puheenjohtajan ehdottamien muutoksien.

Totesin, ettei asiaa ollut mahdollista tuoda esityslistalle ilman asianmukaista valmistelua. Keskustelun jatkuessa kunnanhallituksen puheenjohtaja totesi, että kyseessä olisi kunnanhallituksen esitys eikä kunnanjohtajan. Totean, että esittelijän asema on oikeudellisesti itsenäinen suhteessa toimielimen kantaan.

### **Hallinto-oikeuden lausuntopyyntö oikeudenkäyntikuluista**

Kunta sai 16.–18.2.2026 välisenä aikana tiedoksi kaksi hallinto-oikeuden lausuntopyyntöä, jotka koskivat kunnanjohtajan ja hyvinvointijohtajan valintoja, sekä kolme tiedoksiantoa vastapuolen lisä- ja vastaselityksistä.

Hallinto-oikeus pyysi kunnalta lausuntoa oikeudenkäyntikuluihin liittyen. Tällaiset lausumat on tavanomaisesti valmisteltu viranhaltijoiden toimesta silloin, kun asia koskee viranhaltijoiden asian käsittelyyn käyttämää työaikaa ja mahdollisia kunnalle aiheutuneita asianajokuluja.

Hallinto-oikeuden toimittamat lisä- ja vastaselityksiä koskevat asiakirjat olivat puolestaan tiedoksiantoja, eikä hallinto-oikeus pyytänyt niihin kunnan lausuntoa. Nämä on normaalin käytännön mukaisesti käsitellyt kunnanhallituksen ilmoitusasioina.

Kunnanhallituksen puheenjohtaja toi kuitenkin vahvasti esiin näkemyksen, että myös tiedoksiantoasiat tulisi ottaa erillisinä pykälinä esityslistalle, jotta kunnanhallitus voisi lausua niistä, vaikka hallinto-oikeus ei ollut pyytänyt kunnan kannanottoa.

Samoin hän katsoi, että myös oikeudenkäyntikuluja koskevat lausumat tulisi tuoda kunnanhallituksen käsiteltäviksi erillisinä pykälinä, vaikka ne on tavanomaisesti hoidettu viranhaltijavalmisteluna ilman toimielinkäsittelyä.

Ennen esityslistan julkaisemista hän esitti oikeudenkäyntikuluja koskevien asioiden (2.3.2026 § 81–82) osalta näkemyksen, ettei kunnalla olisi oikeudellista perustetta periä valittajalta korvausta viranhaltijoiden tekemästä työstä valituksen johdosta ja että kunnanhallituksen

aikaisempi päätös tulisi oikaista lainvastaisena. Tämä poikkesi tavanomaisesta menettelystä, jossa oikeudellinen arvio on esittelyssä viranhaltijoiden vastuulla.

## 2. Turvallisemman tilan periaatteet

Valiokunnan toinen kuulemisen kohde, jota voin kunnanjohtajana omien havaintojeni perusteella arvioida, liittyy siihen, onko toiminta ollut kunnan hyväksymien turvallisemman tilan periaatteiden mukaista.

Kunnanhallitus päätti 11.8.2025 § 250 hyväksyä turvallisemman tilan periaatteet kunnan ohjeelliseksi toimintatavaksi. Periaatteissa korostuvat toisten kunnioittaminen, asiallinen vuorovaikutus, kaikkien mahdollisuus tulla kuulluksi, epäasialliseen käytökseen puuttuminen sekä halu tarkastella omaa toimintaa ja kehittyä.

Oman kokemukseni mukaan nämä periaatteet eivät ole yhteistyössä kunnanhallituksen puheenjohtajan kanssa toteutuneet kaikilta osin. Olen useaan otteeseen joutunut huomauttamaan hänelle siitä, että olen kokenut hänen tapansa puhua allekirjoittaneelle epäasialliseksi. Ensimmäisen kerran toin asian esiin heinäkuun lopussa keskusteltaessa pelikenttäasiaan liittyneestä sosiaalisen median kirjoituksesta. Tämän jälkeen olen ottanut asian esille useita kertoja syksyn ja talven aikana, mutta muutokset ovat jääneet lähinnä tilapäisiksi.

Toin asian marraskuun puolivälissä myös muun puheenjohtajiston tietoon. Pyysin kuitenkin, ettei asiaa vielä vietäisi kunnanhallituksen puheenjohtajan tietoon laajemmin, koska toivoin tilanteen ratkeavan ensisijaisesti kahdenkeskisillä keskusteluilla. Pysin rakentamaan luottamusta myös epämuodollisemmissa yhteyksissä järjestämällä kahdenkeskisen tapaamisen ennen joulua tilanteen korjaamiseksi. Keskustelimme lisäksi muutamia kertoja siitä, miten yhteistyötä voitaisiin parantaa.

Kaikki tilanteet eivät kuitenkaan olleet luonteeltaan rakentavia keskusteluja. Olen ajoittain kohdannut korotettua äänenkäyttöä, jonka koin epäasialliseksi. Joissakin tilanteissa en myöskään kokenut saavani mahdollisuutta esittää omaa näkemystäni normaalissa vuorovaikutuksessa.

Kunnanhallituksen puheenjohtaja on käyttänyt toistuvasti alentavaa ja epäasiallista kieltä muista henkilöistä, erityisesti viranhaltijoista. Puhetapa on kohdistunut sekä henkilöihin että heidän ammatilliseen toimintaansa.

Konkreettisenä esimerkkinä viestintätavasta mainitsen tilanteen, jossa kunnanhallituksen puheenjohtaja kommentoi viranhaltijoiden talousarviovalmistelua. Hän käytti runsaasti kiroilua ja luonnehti valmistelua muun muassa "ala-arvoiseksi" sekä totesi, ettei luota "pätäkääkään" viranhaltijoiden kykyyn tuoda asianmukaisia esityksiä kunnanhallitukseen. Lisäksi hän totesi, että talousarvioon on "syötetty kaikkea paskaa". Yksittäisiä viranhaltijoita arvosteltiin nimeltä ja heidän ammatillista harkintaansa kyseenalaistettiin voimakkaalla ja halventavalla kielenkäytöllä.

Periaatteisiin kuuluu myös valmius tarkastella omaa toimintaa ja kehittyä. Totean, että kunnanhallituksen puheenjohtaja on ajoittain myös muuttanut käyttäytymistään käytyjen

keskustelujen jälkeen ja tunnistanut ongelman olemassaolon. Pysyvää muutosta ei kuitenkaan ole saavutettu.

### 3. Johtopäätös

Edellä kuvattujen esimerkkien perusteella arvioin, että kunnanhallituksen puheenjohtaja ei ole toimikauden aikana kaikilta osin pysynyt poliittisen luottamushenkilön roolissa, vaan on useissa tilanteissa osallistunut kunnan operatiiviseen johtamiseen tavalla, joka on aiheuttanut epäselvyyttä vastuunjaosta. Tämä on ilmennyt muun muassa kunnanjohtajan tapaamisiin ja yhteydenpitoon kohdistuneena ohjauksena, henkilöstöasioissa tapahtuneena viranhaltijajohdon ohittamisena ja pyrkimyksenä vaikuttaa yksittäisiä työntekijöitä koskeviin työnjohdollisiin ratkaisuihin, rekrytointiin vaikuttamisyrityksenä sekä valmisteluun osallistumisena tavalla, joka näkemykseni mukaan on hämärtänyt luottamushenkilöiden ja viranhaltijajohdon välistä roolijakoa tai paikoin jopa ylittänyt sen.

Turvallisemman tilan periaatteiden osalta katson, ettei toiminta ole kaikilta osin vastannut kunnan hyväksymiä periaatteita. Epäasialliseksi koettu sävy, vähättelevä puhetapa, painostavaksi koettu viestintä sekä ajoittainen korotettu äänenkäyttö ovat toistuvasti vaikeuttaneet rakentavaa yhteistyötä ja luottamuksellisen työskentelyilmapiirin ylläpitämistä.

Olen pyrkinyt ratkaisemaan tilannetta kahdenkeskisillä keskusteluilla ja ottanut asian esiin myös puheenjohtajiston kanssa marraskuussa 2025, mutta pysyvää muutosta ei ole saavutettu. Tammikuun alkupuolella kunnanhallituksen puheenjohtaja keskeytti allekirjoittaneen ja elinvoimajohtajan palaverin tavalla, jonka koin epäasialliseksi ja painostavaksi. Noin viikon kuluttua tästä toimitin kunnanhallitukselle kirjelmän, jossa kuvasin kokemuksiani kuluneen vuoden ajalta ja esitin, että yhteistyön haasteita pyrittäisiin ratkaisemaan yhdessä. Toivoin, että asiaa käsiteltäisiin ennen kunnanhallituksen kokouskäsitelyä puheenjohtajiston kesken, jotta yhteinen ratkaisu olisi vielä löydettävissä.

Kunnanhallituksen puheenjohtaja kutsui puheenjohtajiston tapaamiseen heti kunnanhallituksen kokousta seuraavalle päivälle. Keskusteluissa ei saavutettu yhteisymmärrystä, ja reilun puolen tunnin jälkeen tapaamista oltiin päättämässä, koska keskustelu ei ollut rakentavaa. Tämän jälkeen kunnanhallituksen puheenjohtaja toi esiin halunsa keskustella kunnanjohtajan johtajasopimuksen eropykälästä, jolloin osa muista paikalla olleista puheenjohtajiston jäsenistä totesi, ettei asiasta keskustella ja että tapaaminen tulee päättyä. Mahdollisen erottamisen esiin nostaminen tuli minulle yllätyksenä, sillä en ollut saanut asiasta minkäänlaista ennakkotietoa enkä siten voinut siihen valmistautua.

Pelkosenniellä 20.4.2026

Mikko Merikanto, vt. kunnanjohtaja

## Lehtikero Lauri Pelkosenniemi

---

**Lähetäjä:** Poikela Marko Pelkosenniemi  
**Lähetetty:** tiistai 21. huhtikuuta 2026 15:34  
**Vastaanottaja:** Kirjaamo Pelkosenniemen kunta  
**Aihe:** Tilapäiselle valiokunnalle  
**Liitteet:** Liite 2.1.pdf; Liite 2.2.pdf; Liite 3.1.pdf; Liite1.1.pdf; Liite1.pdf; Liite3.2.pdf

**Seurantamerkintä:** Seuranta  
**Merkinnän tila:** Valmis

### Tilapäiselle valiokunnalle

#### Nauttiiko kunnanhallituksen puheenjohtajisto valtuuston luottamusta?

Tähän kysymykseen saamme vastauksen valtuuston kokouksen jälkeen.

#### Onko toiminta ollut roolien mukaista?

kunnanhallituksen puheenjohtajan tehtävänä on johtaa poliittista yhteistyötä, huolehtia valmisteluprosessin toimivuudesta sekä toimia yhteistyössä kunnanjohtajan kanssa. Puheenjohtajan rooli on luonteeltaan poliittinen ja ohjaava, ei operatiivinen.

Kunnanhallituksen puheenjohtajan toiminnassa on havaittavissa merkittäviä viitteitä operatiiviseen toimintaan puuttumisesta. Puheenjohtaja on pyrkinyt vaikuttamaan yksityiskohtaisesti

Viranhaltijavalmisteluun mm. 2.3.2026 kunnanhallituksen §73. Liitteenä kunnanjohtajan alkuperäinen esitys pykälään (Liite1) ja kunnanhallituksen puheenjohtajan sähköposti kunnanjohtajalle pykälään liittyen. (Liite 1.1)

Rekrytointiprosesseihin sekaantumista kunnanhallituksen päätöksen jälkeen. VT5 projekti. Liitteenä Kunnanhallituksen puheenjohtajan sähköpostit asiaan liittyen. (Liite2.1 ja 2.2)

Hallinnollisiin menettelyihin vaikuttamista tavalla, joka ylittää poliittisen ohjauksen ja lähestyy viranhaltijalle kuuluvaa toimivaltaa. 2.3.2026 Kunnanhallituksen §81 ja §82. Liitteenä (liite3.1 ja 3.2) kunnanhallituksen puheenjohtajan sähköpostit pykäliin liittyen.

Johtopäätös:

Puheenjohtajan toiminta ei ole ollut roolin mukaista. Siihen sisältyy merkittäviä viitteitä roolin rajojen ylittämisestä, erityisesti operatiiviseen toimintaan puuttumisen osalta.

Varapuheenjohtajan toiminta on ollut roolin mukaista

#### Onko käytös ollut turvallisemman tilan periaatteiden mukaista?

Turvallisemman tilan periaatteet edellyttävät kunnioittavaa vuorovaikutusta, asiallista kielenkäyttöä, luottamusta sekä sellaista toimintaa, joka ei aiheuta kohtuutonta kuormitusta tai turvattomuutta työyhteisössä.

Kunnanhallituksen puheenjohtajan kielenkäyttö on ollut poikkeuksellisen voimakasta ja syyttävää, jopa niin, että kunnanhallituksen varapuheenjohtaja on kokenut tarpeelliseksi pyytää anteeksi kunnan puolesta, kunnanhallituksen puheenjohtajan käytöstä.

Kunnanjohtajan marraskuinen sähköposti (puheenjohtajistolle pois lukien kunnanhallituksen puheenjohtaja) kestämaton tilanne tuo hyvin ilmi tämän todella epäasiallisen kielen käytön.

Toiminta ei ole ollut turvallisemman tilan periaatteiden mukaista, sillä käytetty kielenkäyttö ja toimintatapa ovat olleet omiaan heikentämään kunnioittavaa vuorovaikutusta sekä luomaan tilanteeseen epämukavuutta ja turvattomuuden kokemusta

Johtopäätös:

Puheenjohtajan toiminta ei ole täyttänyt turvallisemman tilan periaatteita.

Varapuheenjohtaja toiminta on ollut turvallisemman tilan periaatteiden mukaista.

### **Miten yhteistyö eri ryhmien välillä on toiminut?**

Tähän kysymykseen parhaan vastauksen antavat eri ryhmät.

Marko Poikela

**Aluksi:**

Kiitän ensinnäkin tilapäistä valiokuntaa, mahdollisuudesta antaa lausunto.

Ensinnäkin totean, vaikka Puheenjohtaja ja hänen avustajansa julkisuudessa ja sosiaalisessa mediassa esittää, mielestäni jopa perättömiä ja epäasiallisia väitteitä, koskien tilapäisen valiokunnan aloittamista koskevaa aloitetta, katson, että ainakin allekirjoittaneella on erittäin painavia ja asiallisia syitä, jotka johtaneet siihen, että aloite on ollut käytännössä pakko tehdä.

Tämä dokumentti ei missään nimessä ole täydellinen ja tyhjentävä kuvaus toiminnasta, kuvaan osan tapahtumista, esimerkinomaisesti.

**Tämä lausuma tällaisenaan ja liitteet on siis osoitettu tilapäiselle valiokunnalle, sekä asianosaisille. Asiakirja ja liitteet voivat sisältää arkaluonteisia ja henkilökohtaisia tietoja, jotka edellyttävät julkisuuslain mukaisia salauksia. Tilapäinen valiokunta on vastuussa asiakirjan julkaisun lainmukaisuudesta. Kiellän asianosaisia julkaisemasta tai levittämästä ulkopuolisille tätä dokumenttia liitteineen, ennen kuin tilapäinen valiokunta on tutkinut asiakirjan julkisuuslain näkökulmasta. Julkisuuteen saa toimittaa ainoastaan, tilapäisen valiokunnan version, jonka julkisuus on tutkittu perusteellisesti, julkisuuslain näkökohdat huomioiden.**

**VARSINAINEN LAUSUMA**

Tilapäinen valiokunta haluaa selvittää:

**1. Nauttiiko kunnanhallituksen puheenjohtaja valtuuston luottamusta?**

**1.1.** En halua ottaa luottamuskysymykseen kantaa, se on aikanaan valtuuston asia.

**2. Onko pysytty omissa rooleissa?**

Poliittisen johdon tehtävä on tukea viranhaltijoita, tekemään työnsä mahdollisimman hyvin. Tämä tarkoittaa sitä, että poliittisella johdolla ei ole oikeutta puuttua operatiiviseen toimintaan.

Olen joutunut syksyn -25 ja kevään -26 aikana mm. useita kertoja sähköpostin cc-kenttään, puheenjohtajan viranhaltijoille lähettämiin sähköposteihin. Kyseisistä sähköposteista on ilmennyt monia kertoja seikka, että puheenjohtaja puuttuu operatiiviseen toimintaan.

Tämä lista ei ole täydellinen, otan esille muutaman tiedossani olevan tapauksen.

**2.1. Hallinto-oikeudelle vastaaminen Kallion valitukseen (Hyvinvointijohtaja/Kunnanjohtaja)**

Puheenjohtaja haluaa välttämättä lausua hallinto-oikeudelle, koskien Kallion valitusta. Puheenjohtajan motiivina on, että kunta muuttaisi perusteetta, aiemmin 13.2.25 antamaansa lausumaa, tarkoituksena on järjestää Kalliolle voitto.

[REDACTED]

Pyydän katsomaan **liitteen 2.1.** erityisesti sivut 36-39, josta motiivi selviää.

Liitteen alussa on sivuilla 1 – 21 alkuperäinen esityslista, jonka kunnanjohtaja on lähettänyt puheenjohtajalle hyväksyttäväksi.

Sivuilta 22 ja 23 näkee, että hallinto-oikeus ei pyydä lausumaa asiasta, vaan [REDACTED] laskusta.

Sivut 24 – 35 on sähköpostiviestejä, jossa puheenjohtaja puuttuu operatiiviseen toimintaan, yrittäen vaikuttaa asiaan ja että kunta ei vaatisi, toisin kuin 13.2.25 esittänyt, Kalliolta oikeudenkäyntikuluja. Sivut 36 – 39 on puheenjohtajan ulkopuolisille lähettämiä viestejä, josta selviää koko lausumishalun motiivi. [REDACTED]

Viesteistä selviää myös, että allekirjoittanut ei suostunut osallistumaan toimintaan. Allekirjoittanut katsoo, että hallinto-oikeuteen lausuminen, kunnan virallisen kannan muuttaminen perusteettomasti, ainoastaan väärillä motiiveilla, olisi mahdollisesti jopa virka-aseman väärinkäyttämistä.

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

Haluan vielä selvyuden vuoksi lausua valiokunnalle, että **Kalliot eivät liity** tähän painostukseen millään tavalla. He eivät ole ottaneet koko valitusasiaa esille millään muotoa, missään vaiheessa, ainut, että kerran keskustelimme Rouva Kallion kanssa asian käsittelyyn liittyvistä esteellisyyksistä.

## 2.2. VT5 projektipäällikön rekryointiprosessiin puuttuminen

Pelkosenniemen kunnanhallitus on 15.12.26 delegoinut rekryointivallan elinvoimajohtajalle. Silti puheenjohtaja haluaa puuttua rekryointiin. **Liitteenä 2.2** on sähköpostikirjeenvaihtoa asiassa. Käy selkeästi ilmi, että elinvoimajohtaja kokee asiassa häneen kohdistuvaa epäluottamusta ja kysyy, aikooko kunnanhallituksen puheenjohtaja käyttää asiassa otto-oikeutta. Haluan huomauttaa tässä yhteydessä, että allekirjoittanut on lisätty cc –kenttään kysymättä, eikä allekirjoittanut ole antanut suostumustaan, mihinkään puheenjohtajan viittaamaan ”rekryointiryhmään”. Mielestäni asiassa on selkeästi operatiiviseen toimintaan puuttumista.

## 2.3. Yt-menettelyyn puuttuminen

**Liitteenä 2.3.** on kunnanjohtajan puheenjohtajalle lähettämä alkuperäinen esityslista. Lisäksi liitteenä on puheenjohtajan kunnanjohtajan kanssa käymää sähköpostikirjeenvaihtoa. Puheenjohtajan vaatimuksesta on esityslista muuttunut aika merkittävästi ja mielestäni kirjeenvaihto näyttää aika syvälle operatiiviseen toimintaan puuttumiselta. Esittelijä on vastuussa esittelystään ja esittelytekstin perusteluihin syvälle puuttuminen on epäasianmukaista.

## 3. Onko käytös ollut turvallisemman tilan periaatteiden mukaista?

- 3.1.** Allekirjoittanut on joutunut soittamaan 5.11.25 anteeksipyyntöpuhelun, ulkopuoliselle konsultille, 4.11.25 tapahtuneen, ulkopuoliselle konsultille tapahtuneen, puheenjohtajan epäasiallisen käyttäytymisen vuoksi, kuntastrategia tilaisuudessa. Allekirjoittaneen käsityksen mukaan, myös valtuuston puheenjohtaja Kallio on pahoitellut asiaa konsultille.
- 3.2.** Pelkosenniemen kunnanjohtaja on lähettänyt puheenjohtajiston jäsenille(Kallio, Karnaattu, Tossavainen) kirjeen, 18.11.25, liittyen, puheenjohtajan väitettyyn epäasialliseen käytökseen. Kirjeestä ilmenee mm. puheenjohtajan väitetty epäasiallinen kielenkäyttö. Puheenjohtaja oli pyytänyt kunnanjohtajan ilmoituksen mukaan häneltä anteeksi, epäasiallista käyttäytymistään. Kunnanjohtaja toi asian tiedoksi

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

työsuojelullisena asiana, hän halusi kuitenkin hoitaa asiaa tässä vaiheessa puheenjohtajan kanssa kahden kesken. Yhteydenotto on johtajasopimuksen mukaista, puheenjohtajistolla on velvollisuus huolehtia, että kunnanjohtajalla on edellytykset hoitaa työnsä mahdollisimman hyvin ja puheenjohtajiston velvollisuus on tukea asiassa. **Liite 3.2.** on kirje.

**3.3.** Kunnanjohtaja lähetti kunnanhallituksen jäsenille 19.1.26 kirjeen, jossa kuvattu väitetty epäasiallista käyttäytymistä. Kirjettä ei ole mielekästä liittää asiakirjaan, se lienee jokaisella. Mikäli tilapäinen valiokunta sen tarvitsee, sen saa pyytämällä.

Asiassa ei ole nyt kysymys siitä, pitääkö kirjeen tiedot paikkansa, vaan siitä, että puheenjohtaja ei suostu selvittämään asiaa. Kunnanhallitus käsitteli kirjettä 19.1.26 muissa asioissa, sekä 2.2.26 muissa asioissa. Kirjettä on tavallaan sivuttu myös 16.2.26, tarkastuslautakunnan selvityspyyntö tuotiin tiedoksi ajankohtaisasioissa.

Keskustelun loppu tulema on kunnanhallituksen kokouksessa 19.1.26, että asiaa käsitellään puheenjohtajiston ja kunnanjohtajan välisessä tapaamisessa, kehityskeskustelutyypisesti, mikä on myös johtajasopimuksen hengen mukaista.

Puheenjohtajiston ja kunnanjohtajan välisessä tapaamisessa 20.1.26, oli puheenjohtajan käytös mielestäni hyökkäävä ja epäasiallinen. Puheenjohtaja ei 19.1.26 sähköpostikutsussa lupaamastaan huolimatta, toimittanut tilaisuuteen esityslistaa.

Puheenjohtaja otti vastoin kunnanhallituksen antamaa mandaattia esille, kunnanjohtajan erottamisen. Käyttäytyminen oli siinä määrin epäasiallista, että allekirjoittanut ja valtuuston varapuheenjohtaja Karnaattu keskeyttivät kokouksen.

Seuraavan kokouksen edellytykseksi asetti allekirjoittanut ja valtuuston varapuheenjohtaja, että tilaisuuteen täytyy olla ennalta laadittu esityslista.

Puheenjohtaja toimitti esityslistan ja sovimme PJ/KJ tapaamisen 29.1.26.

Puheenjohtaja perui tapaamisen itse. Pyydän katsomaan **Liite 3.3.** Liitteestä selviää, allekirjoittaneelle lähetetystä viestistä, että puheenjohtaja peruu 28.1.26, seuraavan päivän tapaamisen, mielestäni epäasiallisesta syystä. Liitteen kirjeenvaihdosta selviää, että sovimme vielä yhden tapaamisen 27.2.26, sen peruu puheenjohtaja itse, ”muuttuneen turvallisuustilanteen vuoksi”.

Asiassa on mielestäni merkittävää, että kunnanhallitus on edellyttänyt PJ/KJ tapaamisia. Lisäksi Pelkosenniemen tarkastuslautakunta on lähettänyt Kunnanhallitukselle selvityspyynnön asiaa koskien. Kunnanhallitus on työsuojelullisessa vastuussa kunnanjohtajaan, joten kunnanhallituksen on pakko reagoida kunnanjohtajan lähettämään kirjeeseen jollakin tavalla. Koska puheenjohtaja ei suostu itse selvittämään asiaa, jäi aloite tilapäisen valiokunnan perustamisesta, ainoaksi vaihtoehdoksi.

██████████  
██████████  
██████████  
████████████████████  
██████████

██████████

**3.4.** Puheenjohtajan käytös on ollut mielestäni ajoittain kunnanhallituksen kokouksissa, lähinnä viranhaltijoita kohtaan ”hyökkäävä”, viranhaltijoita kohtaan vinoileva ja puheenjohtaja tuo usein julki, ettei luota viranhaltijoihin ja arvosta heidän työtään yhtään. Koen kokouksien ilmapiirin, johtuen puheenjohtajan käytöksestä, ajoittain todella painostavaksi, kaikkien tunnelmasta aistii kireyttä.

**3.5.** Puheenjohtaja on huutanut puhelimessa allekirjoittaneelle muutaman kerran, siten, että allekirjoittanut on joutunut katkaisemaan puhelun. Allekirjoittaneella on palanut muutaman kerran ”päre” siten, että on tullut lopetettua puhelu epäasiallisella kirosanalla höystettynä. Tämä ei ole ollut missään olosuhteissa asianmukaista toimintaa, allekirjoittanut myöntää itse virheensä, haluaa esittää puheenjohtajalle pahoittelut epäasiallisen käyttäytymisensä johdosta.

Puheenjohtaja on suhtautunut myös kanssavaltuutettuihin epäasianmukaisesti. Mainitsen esimerkin omaisesti yhden puhelun, jossa hän totesi melko kovaan ääneen: ”Minua ei kiinnosta pätkän vertaa sinun ja Markon mielipiteet. Minulle on aivan sama vaikka kuljette käsi kädessä ja piipitätte keskenänne”. Kyseinen kommentti tuli, kun puheenjohtaja oli kunnanhallituksen puheenjohtaja –koulutuksessa, Helsingissä ja hän oli allekirjoittaneen kanssa eri mieltä jostain pienestä asiasta.

#### **4. Miten yhteistyö eri ryhmien välillä on toiminut?**

**4.1.** En halua ottaa kantaa tähän kysymykseen. Tähän osaa vastata parhaiten muut ryhmät.

Täydennän tarvittaessa lausuntoa suullisen kuulemisen yhteydessä, mikäli Tilapäinen valiokunta katsoo tarpeelliseksi.

**Pelkosenniemi 21.4.26**

**Timo Tossavainen**

---

